

Kósáné Barna Magdolna

A digitális oktatás – ahogy mi láttuk Mezőberényben...

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium

**Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten,
hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.
/2 Timóteus 1:7/**

A 2020. március 13-án a késő esti órákban kihirdetett tantermen kívüli, digitális oktatás éjszakáján „égték a telefonvonalak” intézményünk vezetői és informatikai szakemberei közt, már azon az éjszakán megvolt a „digitális átállás” ütemterve. Eszerint indult a hétvége, illetve ez a nem mindennapi időszak.

Az új helyzetre való technikai felkészülés nálunk kevés gonddal járt, ugyanis próbaüzemben volt az iskola Moodle rendszere, tehát a feladat a rendszer élesítése, valamint a kurzusok létrehozása volt. Majd a felületet még nem ismerő nevelők felkészítése, felvétele a rendszerbe, az első két munkanapon megtörtént. Ezzel egyidőben – kérésünkre - a diákok, illetve az általános iskolások szülei regisztráltak a felületen, ezzel lehetőséget kaptak a pedagógusok, hogy a saját kurzusaikba felvegyék tanítványaikat.

Már az első napon felmértük, hogy vannak-e, illetve hányan vannak azok a tanulók, akik nem rendelkeznek megfelelő eszközzel, internettel a tantermen kívüli oktatáshoz. Számukra biztosított az iskola számítógépet, illetve az internet elérése is megoldódott. Az időszak alatt mindig volt felkészített számítógép, arra az esetre, ha valakinek az eszközre lenne szüksége, melyet néhányan igénybe is vettek tanulóink közül.

A Moodle rendszer aktiválásával, a kollégák oktatásával, felkészülésével gyorsan, rugalmasan beindult és zökkenőmentesen folytatódott az átállás a tantermen kívüli oktatásra.

A digitális oktatás nagy változást jelentett a mindennapokban - diáknak, szülőnek, pedagógusnak egyaránt, - bele kellett rázódni, meg kellett tanulni a használatát, ami kezdetben lassacskán, de később egyre rugalmasabban ment.

Ezt a felületet használtuk mindenre - a feladatok alkotására, kiadására, majd azok beadására, illetve a kommunikációra és a segédanyagok megosztására, online beszélgetésre, tanóra tartására, szóbeli számonkérésre, értekezletek tartására, online szavazásra – az elmúlt időszakban. Előfordult, hogy voltak kollegák, akik más felületen is tartották a kapcsolatot a diákjaikkal, mert a volt egy korábbi csoport, ami már működött, vagy a gyermek csak így tudott bejelentkezni.

Elmondható, hogy a távoktatásban fegyelmezett munkát végeztek a diákjaink. A pedagógusoknak a felkészülés és a visszaküldött feladatok javítása több időt igényelt, mint a hagyományos oktatás idején.

Az érettségik rendben, – a megadott szabályoknak megfelelően – sikeresen lezajlottak, a megváltozott körülményeknek ellenére.

A lelki gondozás a hit megélése a veszélyhelyzet idején is adott volt tanulóink számára. A kicsiknek szöveges üzenetben is szólt a lelki hétindító. Az iskola facebook oldalán mindenki számára elérhetőek voltak az előre felvett, megszerkesztett videó áhítatok, és a ballagási búcsú üzenet is.

Alsó tagozat

Az általános iskolásokat tanító kollégák tapasztalata, hogy a családok, gyermekek elfáradtak ebben az új helyzetben. Ennek ellenére a szülők segítettek, támogatták gyermekeiket a tanulásban. A kötelező feladatokon kívül szorgalmi munkákat is készítettek a kis diákjaink. Elenyésző számban voltak olyan gyermekek, akiknek lemaradása volt vagy hosszabb ideig nem léptek be a rendszerbe. Természetesen az osztályfőnökök a fent említett gyermekek szüleivel felvették a kapcsolatot és igyekeztek őket meggyőzni arról, hogy legyenek aktívabbak és próbáljanak bekapcsolódni a munkába.

A pedagógusok napi kapcsolatban álltak a családokkal: nyitottak, segítőkészek voltak a szülőkkel való együttműködés terén, olykor lelkigondozóként is szükség volt rájuk. A szülők is gyakran küldtek vissza elismerő és köszönő szavakat a pedagógusoknak.

A kollégák maximálisan komolyan vették az online oktatást, igyekeznek színesíteni, magyarázatokkal ellátni a tananyagot. Igyekeztek változatos módon segíteni a gyermekek tanulását saját készítésű ppt-vel, az Okos Doboz digitális feladatgyűjteménnyel, a Learningapps, Wordwall és egyéb alkalmazásokkal.

Az alsó tagozatos pedagógusok felelősségteljesen, rugalmasan, kreatívan és szakmai tudásuk legjavát használva igyekeztek megoldani a digitális oktatás támasztotta kihívásokat. Az általuk elkészített anyagokkal egymást is segítették, jól működött a belső tudásmegosztás.

Gimnázium:

Ez az időszak kihívás a pedagógusnak, a diáknak és a szülőknek egyaránt. Az a tapasztalatunk, hogy mindenki igyekezett megfelelni ennek a feladatnak legjobb tudása szerint. Az első hét kihívásai után a kezdeti nehézségeket leküzdve szépen elindult a tanítás-tanulás folyamata. A Moodle rendszer az igényeket, elvárásokat kielégíti. A diákoknak elenyésző része az, aki bajlódott vele, többségük megszokta, kitanulta a kezelését. A haladási ütemet sajnos befolyásolta az átállás jelentette plusz munka. A feladatok visszaküldéséhez szabott szigorú határidők haszontalanoknak bizonyultak, mert nem motiválták a tanulókat, sőt. Az egyszerre kapott nagyobb feladatmennyiség a több idő ellenére szintén ezt a hatást váltotta ki. A türelem, a megértés, a segítő odafordulás sokat segített minden területen. A kisebb nehézségek ellenére a haladás jó ütemű volt. A diákok munkájának pontos követése, nagy munkát igényelt a pedagógusoktól. Több diáknak csak mobiltelefonja van, és a lefotózott kézírást nem volt egyszerű elolvasni, sokkal több időt vett igénybe a laptop előtt, a feladatok előkészítésére és a munkák ellenőrzésére.

Az érettségi tárgyak oktatása nem éppen ideális a digitalizált oktatással. De határidőre feltöltötték a diákok a kiadott feladatokat. Kijavításuk nagyon sok időt vett igénybe, sokkal többet, mintha papír alapúak lennének. A digitális oktatásban mindent javítani kellett, amit a normál munkarend szerint megbeszélhető lett volna a tanórán. Voltak kollégák, akiknek a kihívást a digitális írásbeliség jelentette, mert még kézírással gyorsabban tudtak haladni, mint a gépirással, így a számítógép előtt töltött idők még hosszabbak lettek. Az ő digitális kompetenciáik látványos fejlődést mutatnak.

Volt, aki úgy ítélte meg az on-line oktatás keretein belül „kényelmesebb volt” a tantárgya oktatása és értékelése, de mégis nagyon hiányzott a hagyományos tanórai tanítás, magyarázat és példamutatást!

Az ének-zene tantárgy oktatása távoktatás keretei belül igen nehéz volt, mivel a hibajavítás alig kivitelezhető. A közös éneklés öröme elmaradt. Az órai anyagokat digitálisan kapták meg a diákok, zenei hanganyagokkal együtt, így otthon lehetőségük volt az új tudásanyag elsajátítására. Internetes oldalakon található interaktív anyagok is segítettek a tanítás/tanulás folyamatát.

Humán tanulásmódszertan órákon különböző technikákkal segítettek a tanulókat a kollégák annak érdekében, hogy akár egyedül is tudjanak boldogulni. Cél volt a lényegkiemelés, szövegfeldolgozás és szóbeli közlés fejlesztése. Ez utóbbihoz videós segédanyagot is kaptak.

Az idegen nyelv oktatása sem volt egyszerű digitális módon...

A feladattípusok széles körét alkalmazták, jegyzetek, segítő videók /saját készítésű/, bemutatók, online gyakorlatok – ezek a diákok önértékelő készségét is fejlesztették. A kreatív feladatok, hanganyagok segítségével érdeklődés fenntartása is cél volt, ami a második idegen nyelvi csoportok esetében a legnehezebb. A diákok és a saját motivációnk fenntartása folyamatos megoldandó feladat volt számunkra. Az idegen nyelv oktatása, egyike azon tantárgyaknak, ahol a személyes kommunikáció nagyon fontos a diákok és a tanárok számára egyaránt.

Folyamatosak voltak a videós órák, és mivel a leghatékonyabb a 7-8 fő, vagy kevesebb, ez azt jelenti, hogy a csoportokat osztottuk, ami természetesen több időt vett igénybe. Ha igazán következetesek akartunk maradni, akkor a magyarázatok és a javítás járt a legnagyobb időráfordítással. A szépen alakuló rutin ellenére is több időt igényelt ez az oktatás a pedagógustól, mint a tantermi. Bár az idő elteltével egyre természetesebben kezeltük a felületet, és a kollégák közötti eszmecsere is növelte a hatékonyságot.

Matematika – informatika tapasztalatai:

A tananyagokkal minden csoportban jól haladtunk. Viszonylag hamar megszoktuk a digitális tanítás/tanulás helyzetét, de azért olykor elfogyni látszott a lelkesedés.

Megállapítható, hogy akik eddig is szorgalmasan dolgoztak, ők most is, illetve van egy-két ember, akinek több idő kellett, hogy feldolgozza az anyagot, most ők most sikereesebbek. Jobban teljesítettek a stresszes diákok, mert a munkájukat nyugodtabban végezték, nem izgultak.

Az idő múlásával, egyre gyakrabban igényelték a gyerekek, hogy másról is beszéljünk; volt, aki úgy jelentkezett be órára, hogy a feladatai kész voltak, csak társaságra vágyott.

Összességében a diákok az időszak végére nagyon belefáradtak a digitális oktatásba. Sokuknak jót tett a személyes kontaktus, a többszöri magyarázat. Többen voltak, akik bátran kérdeztek, ha nem tudtak valamit, de olyanok is akadtak, akik inkább lemásolták valamelyik osztálytárs feladatát, és közben nem értették meg a lényegét. Volt olyan tanuló, aki a továbbhaladás várható nehézségei miatt az utolsó néhány hetet gyakorlásra fordította. A tanulók többsége aktívan vett részt az oktatásban, időben beküldték a feladatokat, és szükség esetén külön felkeresték kérdéseikkel a tanáraikat.

Természettudományi munkaközösség tapasztalatai szerint a kurzusokat a diákok többsége rendszeresen látogatta. A tanulásmódszertanos csoport indítása nem volt zökkenőmentes, de sok hasznos ötletet kaptak. A kurzusokba ritkán belépő tanulók az osztályfőnök segítségével, aktívabbak lettek. A Moodle rendszeren kívül néhány diákkal Messenger üzenetben vagy e-mailben is kommunikáltak, ha kérdéseik merültek fel. Akadt néhány diák volt, aki nem adta be a házi feladatot. Sok diák vállalt önkéntesen kiselőadást egy-egy témakörből. A számonkérés a Moodle-ra feltöltött pdf formátumban zajlott, vagy Redmenta teszt formájában. Elmondható,

hogy a Moodle rendszer nagyon bevált. Talán a „tesztelés” a legjobb, amikor feleletválasztós kérdésekre kell válaszolni a diáknak. Időkorlátozás beállítható (hasonlít az órai feleltetésre), ahol véletlenszerűen jönnek a kérdések. Összegezve a rendszer adta lehetőségeket nem is tudtuk maximálisan kiaknázni.

A testnevelés munkaközösség egységesen állította össze a tanórák feladatait, folyamatos volt a kommunikáció, - szükség esetén - telefonon is egyeztettek. A NETFIT mérés eredményei - a végzős osztályokban - időben feltöltésre kerültek, az online oktatás kezdetéig.

Az órákra változatos gyakorlatsorokat állítottak össze diákjainknak. Májusban az atlétika jegyében zajlottak a feladatok, valamint a Zanza Tv testneveléshez kapcsolódó rövid kisfilmjeivel színesítették az órákat - atlétika és az olimpia történet témakörökből, melyből „számonkérés” is volt.

Látva az elmúlt hónapokat, diákjaink szépen alkalmazkodnak a rendkívüli helyzethez. Megszokták elfogadták a kialakult helyzetet. Csak néhány tanuló kezdeti aktivitásával volt némi probléma, de ők is belerázódtak.

Összességében amennyire „félelemkeltő” volt a távoktatás hirtelen bevezetése, annál jobban alakult az új módszer alkalmazása. Nagyon hamar belejött mind a tanár, mind a diák, a személyes kontaktus, a közösségi élmény stb. hiányát leszámítva pozitívan tudunk nyilatkozni róla, és a diákok véleménye is pozitív. Az elmúlt hetekben és hónapokban, a digitális oktatás ideje alatt szinte szünet nélkül kapcsolatot tartottak az osztályfőnökök az osztályukban tanuló gyerekekkel és szüleikkel.

Az osztályfőnöki felületen keresztül kapták azt a feladatot a gimnazista tanulók, hogy írják le a gondolataikat a távoktatásról.

A diákok írták: a mi gimnáziumunk nagyon jól megoldotta a hirtelen átállást, élvezik az „otthon tanulást”. Elegendő feladatot kapnak, de nem annyira sokat, hogy borzasztóan túl lennének terhelve. Szerintük a tanárok minden segítséget megadnak a tananyagok megértéséhez. Néhányan azért hiányolták az élő tanári magyarázatot és a barátokat.

Kollégium:

Kollégiumi nevelőink korrepetáló sávokat, időpontokat adtak meg a diákoknak. Aki valamiben megakadt élhetett ezzel a lehetőséggel is. Fontos volt a kollégiumi nevelők segítőkész lelki gondozása, hisz a normál tanítási időszak alatt a fiatalok több időt töltenek velük, mint a szüleikkel. Nem beszélve az AranyJános Tehetséggondozó Program osztályainak tanulóiról, akik nagyon nehéz körülmények között élnek. Intézményünk nem csak a lelki megsegítésre törekedett, hanem a mindennapok meg- és túlélésében is. AJTP-s diákok családjainak tartós

élelmiszer, tisztítószer csomagot állítottunk össze, majd a kollégák segítségével kiszállítottuk a rászoruló családoknak. Az előzetes egyeztetés után, sikeresen megtörtént a kapcsolatfelvétel és a találkozó. Hálásan és szeretettel fogadták az ajándékot és a kollégáinkat.

Mintegy számvetést készítve, nyugodt szívvel elmondhatjuk, hogy intézményünk tanulói tanárai rendkívüli munkát végeztek az idei tanévben (is). Az elmúlt három hónap során nagyon sokat tanultunk, tapasztaltunk, melyeket alkalmazni fogunk a további munkánk során. De bízunk benne, hogy szeptembertől a hagyományos keretek között folytathatjuk a munkát, hiszen a személyes kapcsolatot, az osztálytermi légkört, a közösségi élményt nem pótolhatja semmi.

Kósáné Barna Magdolna